לַמֵּד לְשׁוֹנְךָ

תשפ"ב – 2022 | האקדמיה ללשון העברית * המזכירות המדעית * בעריכת דניאל שטרית

יַתּוּשׁ שָׂדֶה

(השם המדעי: Culex perexiguus)

המין הנפוץ בישראל אחרי יַתּוּשׁ הַבַּיִת. נחשב למעביר העיקרי של נגיף קדחת מערב הנילוס בישראל.

התיעוד הראשון של המילה **יַתּוּשׁ** הוא בספרות חז"ל. החוקרים התלבטו אם שורשה נת"ש או ית"ש. מסורת ההגייה יְתוּשׁ הרווחת בפי יוצאי תימן הייתה אישוש לקביעת השורש ית"ש.

יַתּוּשׁ־יוֹם טִיגְרִיסִי

(השם המדעי: Aedes albopictus)

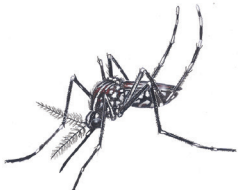

שלא כסוגי היתוש האחרים, יתושי־יום פעילים בעיקר ביום ומכאן שם הסוג.
המין נפוץ מאז 2002 בכל רחבי הארץ וגורם למטרדי עקיצות, אך בישראל לא נקשר עד כה להעברת מחלות.

המין מוכר בשם יתוש הטגריס האסיאתי בעקבות השם העממי באנגלית.

יַתּוּשׁוֹן כְּחֹל־קַו יתושון כחול־קו

(השם המדעי: Uranotaenia unguiculata)

מיני הסוג יתושון קטנים מאוד ומכאן שם הסוג.
המין נקרא על שם הקווים הכחולים שלאורך גופו. הוא ניזון בעיקר מעקיצת דו־חיים.

יַתּוּשָׁן גָּדוֹל

(השם המדעי: Culiseta longiareolata)

מיני הסוג יתושן הם מהגדולים שבמיני היתושים, וגם הזחלים ניכרים בגודלם. המין נקרא כך משום שהוא הגדול ביתושי הארץ. הוא נפוץ בכל רחבי ישראל וניזון בעיקר מעקיצת עופות.

אָנוֹפֶלֶס רַם־נְחִיל

(השם המדעי: Anopheles sergentii)

יתוש זה עף גבוה בנחילים ומכאן שם המין. נפוץ לאורך השבר הסורי־אפריקאי ופעיל בעיקר בסתיו. נחשב לאחד ממעבירי המלריה העיקריים בישראל.

השם המדעי אנופלס נשמר משום שהוא מעוגן בהוויה הארץ־ישראלית – בימי העליות הכניסה 'ההסתדרות המדיצינית הדסה' את המונח אנופלס לעברית מתוך דאגה לעולים לבל יינגעו במלריה.

בעלון זה מבחר שמות יתושים מרשימת "שמות היתושים בישראל" שאושרה במליאת האקדמיה בשנת תשפ"ב (2021). תודה לפרופ' יוסי הלה, לד"ר תילי שנור, לד"ר חנן דימנטמן ולד"ר לאור אורשן מן הוועדה לזואולוגיה. איורים: **טוביה קורץ**.